

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Institut Almatà

PROJECTE LINGÜÍSTIC

Índex

Introducció	4
1. Context sociolingüístic.....	4
2. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge.....	5
2.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència	5
2.1.1 El català, vehicle de comunicació	5
2.1.2. El català, eina de convivència.....	5
2.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana.....	6
2.2.1. Llengua oral	6
2.2.2. Llengua escrita.....	6
2.2.3. Relació llengua oral i llengua escrita	6
2.2.4. Competències bàsiques en l'àmbit lingüístic	7
2.2.5. La llengua en les diverses àrees	7
2.2.6. Coordinació dels Equips Docents en matèria lingüística.....	8
2.2.7. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular	8
2.2.8. Atenció de la diversitat	9
2.2.9. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua	9
2.2.10. Avaluació del coneixement de la llengua	10
2.2.11. Materials didàctics	10
2.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe.....	10
2.3.1. Informació multimèdia.....	10
2.3.2. Usos lingüístics	10
2.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum	11
2.3.4. Català i llengües d'origen	11
3. La llengua castellana	11
3.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana	11
3.1.1. Introducció de la llengua castellana.....	11
3.1.2. Llengua oral	12
3.1.3. Llengua escrita.....	12
3.1.4. Activitats d'ús	12
3.1.5. Alumnat nouvingut.....	12
4. Altres llengües	13
4.1. Llengües estrangeres.....	13

4.1.1. Organització de les llengües estrangeres a l'ESO.....	13
4.1.1.1 Primera llengua estrangera a l'ESO.....	13
4.1.1.2 Segona llengua estrangera a l'ESO.....	13
4.1.2. Organització de l'anglès al Batxillerat	13
4.1.3. Metodologia	13
4.1.4. Estadies a l'estranger	14
5. Organització i gestió.....	14
5.1. Organització dels usos lingüístics.....	14
5.1.1. Llengua del centre	14
5.1.2. Documents de centre	15
5.1.3. Ús no sexista del llenguatge.....	15
5.1.4. Llengua de relació amb famílies.....	15
5.1.5. Educació no formal.....	15
5.2. Plurilingüisme al centre educatiu.....	15
5.2.1. Actituds lingüístiques	15
5.2.2. Mediació lingüística (traducció i facilitació).....	16
5.3.1. El pla de formació de centre en temes lingüístics.....	16
5.4. Organització de la programació curricular	16
5.4.1. Coordinació cicles i nivells.....	16
5.4.2. Estructures lingüístiques comunes.....	16
5.4.3. Projectes d'innovació	16
5.5. Les llengües com a font documental al batxillerat.....	17
6. Biblioteca escolar	17
7. Projecció del centre.....	18
7.1. Pàgina web del centre.....	18
BASES LEGALS.....	18

Introducció

El Projecte Lingüístic de Centre (PLC1) de l'Institut Almatà és i ha de ser un document de referència per a tota la comunitat educativa del centre en la presa de decisions organitzatives, pedagògiques, de relació formal i informal i de contractació de serveis i activitats en relació al tractament de les llengües. Aquest PLC vol incidir en els següents punts:

- a) el paper de la llengua vehicular i d'aprenentatge, el català com a eix vertebrador d'un projecte educatiu plurilingüe.
- b) el tractament de les altres llengües, tant les curriculars (castellà, anglès, francès) com les de la nova immigració, en els espais d'educació formal o no formal del centre.
- c) els aspectes d'organització i gestió que tinguin repercussió en l'ús d'aquestes llengües.

L'objectiu fonamental del projecte lingüístic plurilingüe és aconseguir el ple domini de les llengües oficials catalana i castellana en finalitzar l'ensenyament obligatori, d'acord amb el Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de les llengües. Cal vetllar pel seu compliment i fer-ne una concreció anual, de manera que el català i el castellà, agrupats dins la mateixa àrea, siguin llengües amb les quals l'alumnat pot comunicar-se d'una manera adequada -tant a nivell oral com escrit- al final dels estudis, i a més tingui un coneixement adequat i idoni de les llengües estrangeres estudiades.

1. Context sociolingüístic

L'Institut Almatà de Balaguer és un centre de secundària amb més de 30 anys d'experiència que ofereix els ensenyaments d'ESO, Batxillerat i Cicles formatius de grau mig i superior.

El nombre d'alumnes fluctua segons els cursos , però es troba entre els 450 i 530 alumnes.

Les escoles i ZERs adscrites al centre són:

- Zer Montsec: Os de Balaguer, Gerb, Tartareu, Les Avellanes, Vilanova de la Sal, Àger.
- Zer El Jonc: Camarasa. La Ràpita, Menàrguens
- Zer Serra Llarga: Castelló, Algerri
- Vallfogona de Balaguer: Salvador Espriu
- Tèrmens: Alfred Potrony
- Balaguer: Gaspar de Portolà, La Noguera, Àngel Guimerà i Mont-Roig

L'ús de la llengua catalana entre els alumnes és força habitual, però no exclusiu. Hi ha part de l'alumnat que es comunica entre ells en castellà i només fa servir la llengua catalana a l'aula. També l'àrab i el romanès és emprat entre els alumnes per comunicar-se especialment en els moments de lleure.

En el cas dels cicles formatius, la procedència dels alumnes és més diversa que a l'ESO i al batxillerat. Entre un 15 i un 20% de l'alumnat són estrangers.

2. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

2.1.1 El català, vehicle de comunicació

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és l'eina de cohesió i d'integració entre totes les persones del centre i és la llengua vehicular i d'aprenentatge a emprar normalment en les activitats internes i externes de la comunitat educativa: activitats orals i escrites, exposicions dels professors, material didàctic i virtual, llibres de text i activitats d'aprenentatge i d'avaluació, reunions, informes i comunicacions, la interacció entre docents i alumnes i la formació... així com les activitats administratives i les comunicacions entre el centre i l'entorn.

Això no vol dir que el seu ús sigui exclusiu i que no hi hagi una presència regular de la llengua castellana i de la llengua estrangera triada quan s'escau, òbvia en el cas de les matèries corresponents i que es puguin utilitzar altres llengües quan l'objectiu de l'activitat o el procés comunicatiu ho requereix. Les llengües no oficials es poden emprar en les comunicacions per a l'acollida de persones nouvingudes.

2.1.2. El català, eina de convivència

Al centre hi ha consciència de la necessitat de l'ús del català en la comunicació quotidiana i per això impulsa actuacions d'ús entre la comunitat educativa.

L'educació intercultural i plurilingüista és una resposta pedagògica del centre a l'exigència de preparar la ciutadania perquè pugui desenvolupar-se en una societat plural i democràtica. Té com a finalitat última la igualtat en drets, deures i oportunitats de totes les persones en un marc de valors compartits per a la convivència. L'educació intercultural i plurilingüista promou espais d'inclusió basats en la igualtat i la necessitat de compartir uns valors comuns que ajudin a conèixer i viure en una mateixa comunitat. També promou l'ús de la llengua catalana com a eix vertebrador d'un projecte educatiu plurilingüe, en el marc del respecte a la diversitat lingüística i cultural, com un element de cohesió i igualtat d'oportunitats

2.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

2.2.1. Llengua oral

Cal un bon domini de l'expressió oral per tal d'estar preparats per entendre i exposar de forma raonada i coherent els missatges comunicatius i les opinions. Això implica aprendre a escoltar, a dialogar, a raonar i a respectar els torns de paraules i les intervencions dels diversos interlocutors.

Es prioritza l'aprenentatge i l'ús dels diversos registres de la llengua oral, tot i que s'incideix de manera específica en la llengua estàndard, sense oblidar les característiques dialectals de la zona .

L'objectiu final és que l'alumnat assoleixi la competència comunicativa i tingui un bon coneixement de la variant estàndard del català i l'utilitzi en els diversos àmbits i registres.

2.2.2. Llengua escrita

El català, com a llengua vehicular, ha d'ésser la llengua emprada en l'escriptura de qualssevol tipus de documents, tant dins de l'aula com fora.

Cal vetllar (el professorat de forma particular i l'equip docent de forma general) per tal que la llengua en què s'escriuen els exàmens i els treballs de classe sigui el català, a excepció òbviament de les matèries de llengua castellana i llengua estrangera.

El centre potenciarà i impulsarà les estratègies de lectura a través de Plans Impulsors que augmentin la competència comunicativa lingüística i de desenvolupament de l'hàbit lector dels alumnes i que tenen com a objectiu final la millora del seu èxit escolar. En aquest sentit, des de totes les matèries s'ha de dedicar temps a la lectura i comprensió com a factor bàsic per al desenvolupament de les competències bàsiques i per l'adquisició dels objectius educatius de l'etapa secundària.

En acabar els estudis, els alumnes han de ser capaços de produir textos de diferent tipologia que siguin coherents, cohesionats i adequats .

2.2.3. Relació llengua oral i llengua escrita

Per aconseguir una seqüenciació lògica de les competències lingüístiques comunes, per evitar repeticions innecessàries i per assolir un major rendiment, és imprescindible una bona coordinació entre tot el professorat del centre, especialment en les quatre habilitats: lectura, escriptura, expressió oral i comprensió oral. En aquest sentit, també cal tenir en compte les diverses necessitats i habilitats de l'alumnat en cada moment.

Així mateix, les activitats que es promouen des d'altres àmbits, com la biblioteca o la utilització de les TIC són un bon suport per a la consecució dels objectius dels departaments didàctics de llengües. El professorat de llengua és el responsable bàsic per incentivar l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura, però la resta de professorat ha de col·laborar-hi de manera activa i constant.

2.2.4. Competències bàsiques en l'àmbit lingüístic

El nois i noies en acabar l'ensenyament secundari han d'aconseguir⁶ : a) dominar el català, llengua vehicular, de cohesió i d'aprenentatge; b) dominar l'ús del castellà; c) conèixer una o dues llengües estrangeres per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural; d) han de tenir una actitud oberta, respectar les llengües i cultures presents en l'entorn on viuen i interessar-s'hi, i també ho han de fer respecte d'altres de més llunyanes, de les quals poden aprendre i enriquir-se personalment (malgrat que no les aprenguin mai).

Correspon als diferents departaments de llengües la concreció de les competències bàsiques de l'àmbit lingüístic, així com la definició sistemàtica dels objectius i continguts per nivells o cicles, tenint en compte les orientacions sobre el desplegament de les competències bàsiques que dóna el Departament d'Ensenyament. Així mateix, han d'assegurar al llarg de tot l'ensenyament secundari la continuïtat i la coherència, així com també de les estratègies metodològiques que es portin a terme per aconseguir-ho, tenint en compte les orientacions que puguin aportar els diferents equips docents o el claustre en qüestions de coordinació i consens sobre principis metodològics, sota la supervisió de l'equip directiu.

2.2.5. La llengua en les diverses àrees

És imprescindible un seguiment d'abast general, des de totes les àrees i en tots els nivells, per tal que s'assoleixi la competència lingüística. Per tant, tot el professorat ha de ser conscient de la necessitat del desenvolupament i de l'assoliment de les competències comunicatives i lingüístiques de l'alumnat i ha de col·laborar-hi positivament per tal que es puguin aconseguir.

La llengua oral i la llengua escrita tenen una relació recíproca, per això cal incentivar actuacions en què ambdues habilitats es complementin, sobretot des de l'àrea de llengua, però també des d'altres àrees. En l'àmbit oral, és important la realització de lectures en veu alta, de poesia, de dramatitzacions, de debats a partir d'una lectura seleccionada prèviament... de forma que es fomenti la participació de l'alumnat en l'ús de les llengües des de qualsevol àrea. En l'àmbit escrit, cal exigir al màxim la correcció ortogràfica, lèxica i gramatical dels treballs de l'alumnat, en funció del seu nivell i de les seves característiques personals.

2.2.6. Coordinació dels Equips Docents en matèria lingüística

L'equip docent de cada curs i/o classe ha d'elaborar orientacions i pautes que, a través de la valoració contínua i adequada de l'alumnat, doni resposta a les possibles problemàtiques que hi pugui haver (també a nivell lingüístic) així com garantir el traspàs d'informació adequat sobre els protocols o valors que cal transmetre i treballar.

Tot i que es vetlla perquè l'alumnat assoleixi un nivell adient en l'expressió i la comprensió de la llengua catalana, de vegades el seu ús cedeix el terreny a altres llengües, especialment el castellà, però també a les respectives llengües d'origen dels alumnes procedents d'altres països (sud-americans i magribins sobretot). Partint del criteri incentivat des del Departament que "qualsevol professor és professor de llengua" (si més no en termes relatius), cal incidir en la necessitat que, des de qualsevol àrea i amb els materials didàctics i d'avaluació corresponents, l'expressió oral i escrita es produeixi en català, motiu pel qual l'equip docent ha de vetllar per la bona selecció i el bon ús de les metodologies emprades, i per la correcta transmissió d'informació.

2.2.7. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

L'acollida és el conjunt sistemàtic d'actituds i actuacions que el centre posa en funcionament per guiar la incorporació òptima dels nous membres de la comunitat educativa en la vida i la cultura quotidiana. En aquest sentit l'acollida no ha de ser entesa com un fet puntual sinó com un procés continu al llarg de tota l'etapa escolar.

L'acollida i la integració escolar de tots els alumnes ha de ser una de les primeres responsabilitats i dels primers objectius del nostre centre educatiu i dels professionals que hi treballem.

En l'educació secundària, es considera alumne/a nouvingut aquell que s'ha incorporat per primera vegada al sistema educatiu en els darrers vint-i-quatre mesos o, excepcionalment, quan procedeix d'àmbits lingüístics i culturals molt allunyats del nostre, quan s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos.

Davant el xoc emocional que en aquests alumnes pot representar l'arribada a un entorn social i cultural completament nou, el centre ha previst mesures específiques per tal que puguin sentir-se ben acollits i percebre el respecte envers la seva llengua i la seva cultura.

Cal organitzar els recursos i estratègies adequats perquè, al més ràpidament possible, puguin seguir amb normalitat el currículum i adquirir l'autonomia personal dins l'àmbit escolar o social. En el Pla d'Acollida es recullen i se sistematitzen les actuacions i les mesures organitzatives que han d'afavorir la incorporació de l'alumnat nouvingut. S'hi

estableixen tant les estratègies que cal aplicar a l'inici del curs com les que s'han de dur a terme amb l'alumnat que s'incorpora quan el curs ja ha començat.

L'institut establirà quines actuacions individualitzades, currículums adaptats o Plans Individuals s'han de realitzar per donar resposta personalitzada als alumnes nouvinguts per garantir l'aprenentatge de la llengua, l'accés al currículum comú i llurs processos de socialització. En no haver-hi al centre Aula d'Acollida des del fa anys, també ha d'establir quins són els criteris metodològics i els materials curriculars que facilitin la integració a les aules ordinàries des del primer moment, en col·laboració amb el tutor de l'aula ordinària. El conjunt del professorat ha d'adaptar les assignatures a l'alumnat nouvingut d'acord amb la tipologia d'aquests alumnes i les estratègies que s'acordin amb aquesta finalitat.

En principi, el professorat es dirigirà a l'alumnat nouvingut sempre en llengua catalana per tal d'integrar-lo el més aviat possible a la dinàmica del centre. Lingüísticament, com que el centre sempre utilitza el català com a llengua vehicular, aquesta és la llengua en què s'adreça a tot l'alumnat, inclòs el nouvingut.

2.2.8. Atenció de la diversitat

La Comissió d'Atenció a la Diversitat (CAD) és l'àmbit adient per concretar els criteris i les prioritats per a l'atenció a la diversitat dels alumnes; organitzar, ajustar i fer el seguiment de l'aplicació dels recursos de què disposa el centre i de les mesures adoptades; fer el seguiment de l'evolució dels alumnes amb necessitats educatives especials i específiques i elaborar les propostes, si escauen, dels plans individualitzats, tenint en compte les consideracions i valoracions dels professors, els Equips Docents, els Departaments Didàctics i el Claustre de Professors.

En aquesta atenció a la diversitat, s'atendrà especialment a les necessitats lingüístiques de l'alumnat i es potenciarà el desenvolupament de la comprensió oral i lectora i de l'expressió oral i escrita. Per fer això, es comptarà amb el suport del professorat d'atenció a la diversitat d'acord amb l'assignació que tingui el centre, les adaptacions curriculars individualitzades o els plans individuals, els suggeriments i la coordinació dels Equips Docents i l'actuació dels serveis externs educatius tals com EAP, CREDA, Serveis Socials ...

2.2.9. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

La potenciació de l'ús del català ha de ser una constant en el centre, de manera que hi hagi un seguiment de la programació curricular i de l'avaluació. Els recursos que s'hi apliquen són variats, i, a més de les diverses àrees, hi intervenen tots els elements de la comunitat educativa, així com activitats pròpies d'espais com la biblioteca, les activitats extraescolars, el Pla Educatiu d'Entorn (ara paralitzat des del curs 2012/2013)... L'equip directiu, amb la coordinació LICS, ha de fer un seguiment adequat de totes les accions que

el centre du a terme per tal de potenciar el català i ha de potenciar Plans Impulsors que augmentin la competència comunicativa lingüística, amb la col·laboració de tot el Claustre de Professors.

2.2.10. Avaluació del coneixement de la llengua

L'avaluació forma part del procés d'ensenyament-aprenentatge. L'avaluació permet mesurar el grau d'assoliment dels objectius plantejats i alhora serveix per responsabilitzar l'alumnat del seu propi aprenentatge. Des dels departaments lingüístics s'estableixen indicadors i mecanismes de seguiment, que inclouen l'ús de la llengua, per coordinar l'aplicació dels criteris d'avaluació al llarg dels cursos. Els resultats de l'avaluació són un element important a l'hora de decidir l'organització del currículum i l'atenció personalitzada a l'alumnat. Cal que el conjunt d'actuacions compti amb indicadors i mecanismes de seguiment, i que es valorin també les proves i indicadors d'avaluació externa, per tal d'aplicar de manera coordinada els criteris i mesures de millora que es creguin convenient a nivell de centre.

2.2.11. Materials didàctics

Correspon al centre, i més concretament a cada departament, l'elecció dels llibres de text i d'altres materials didàctics. d'acord amb la legislació vigent. En el cas de l'atenció de la diversitat i també les adaptacions curriculars i lingüístiques, es tindran en compte els suggeriments i assessoraments de la CAD i l'Equip Psicopedagògic del centre. Els llibres de text i materials escollits, excepte els de llengua castellana i literatura i els de llengües estrangeres, han de ser normalment en català.

2.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

2.3.1. Informació multimèdia

El desenvolupament de les TIC incideix en l'ús de la llengua com a vehicle de comunicació i de convivència, per això al centre es vetllarà per tal que en totes les eines i programes informàtics i elements multimèdia incorporats al funcionament quotidià de l'institut (programes, PDA, gestió de notes...) s'utilitzi, sempre que sigui possible, el català.

2.3.2. Usos lingüístics

La dimensió plurilingüe i intercultural del currículum necessita un treball explícit en els usos lingüístics de l'alumnat, per això cal plantejar continguts relacionats amb els usos socials en un context multilingüe, com és el cas de Catalunya. En aquest sentit, el professorat de llengua hi incideix explícitament, però també s'incentiva la col·laboració i la implicació de les altres àrees i, de manera més concreta, dels equips docents.

2.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

El respecte a la diversitat lingüística és un ítem que ha de regir els valors lingüístics. Per això, el coneixement de la llengua vehicular i, progressivament, de la llengua castellana, per part dels alumnes que tenen com a llengua familiar una de diferent a les esmentades, afavorirà la realització d'activitats relacionades amb el currículum. Es tracta de fomentar el respecte per la diversitat lingüística i el desig d'aprendre altres llengües i conèixer altres cultures. Cal formar parlants plurilingües, conscients que l'assoliment d'aquesta competència intercultural els permetrà tenir un ventall més ampli d'oportunitats.

2.3.4. Català i llengües d'origen

En l'aprenentatge de la llengua catalana és molt important el reconeixement i la valoració de la llengua d'origen de l'alumnat. Els equips docents i tutors disposen d'informació sobre les diverses llengües familiars presents a l'aula i treballen per la interdependència lingüística i l'assoliment de les competències comunes. Cal incentivar que millori l'aprenentatge de tot l'alumnat realitzant activitats en què la diversitat lingüística sigui tinguda en compte. És funció de tot l'equip docent que s'articulin els ensenyaments d'àmbit plurilingüe i intercultural en les diferents llengües d'aprenentatge, en les matèries curriculars i en el conjunt d'activitats escolars.

3. La llengua castellana

3.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana

3.1.1. Introducció de la llengua castellana

La composició sociolingüística de l'alumnat del centre i el desplegament del currículum d'acord amb aquest context afavoreix que el coneixement de la llengua castellana de l'alumnat sigui equiparable al de la llengua catalana. Es vetlla per una coherència metodològica entre el que es fa en català i en castellà i s'apliquen els materials que es consideren més adients a les realitats individuals.

L'alumnat ha d'esdevenir alhora un receptor i emissor que participa en interaccions comunicatives. Per això cal que domini els diferents tipus de discurs però, de manera especial, els discursos acadèmics que li permetin interaccionar i construir el coneixement necessari en els àmbits social, científic, tècnic, cultural i literari, tant en català com en castellà.

3.1.2. Llengua oral

El currículum de l'àrea de llengua té com a objectiu l'aprenentatge bàsic de la variant estàndard de la llengua castellana, però també la incorporació progressiva de les variants i els registres que presenta. Hi ha un treball habitual de la llengua oral mitjançant diverses modalitats de textos i activitats. Aquest treball ha de ser compartit per totes les matèries i per tots els àmbits d'aprenentatge.

3.1.3. Llengua escrita

Les activitats de la llengua escrita han de tenir com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu s'aplicaran les orientacions del currículum i es planificaran activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que presenta l'alumnat en els diversos nivells.

3.1.4. Activitats d'ús

En l'aprenentatge de totes les llengües que s'ensenyen al centre hi ha previstes diverses activitats per reforçar-ne el procés d'ensenyament-aprenentatge. En el cas concret de la llengua castellana les activitats compten amb recursos diversos, com ara les TIC i les activitats audiovisuals, un concurs literari –en el qual es pot participar en diverses llengües -, lectures de diferents tipologies, etc.

3.1.5. Alumnat nouvingut

El centre ha d'aportar els mecanismes necessaris per tal que l'alumnat que s'incorpora tardanament al sistema educatiu, i que no coneix cap de les dues llengües oficials, les aprengui de manera equitativa.

En una primera fase, cal assegurar un nivell bàsic de llengua catalana de l'alumnat nouvingut. L'alumnat nouvingut que no té coneixements de llengua castellana en integrar-se a l'aula ordinària rebrà una atenció curricular individualitzada per tal de poder aconseguir que en acabar l'ensenyament secundari pugui haver assolit els coneixements bàsics d'ambdues llengües oficials.

4. Altres llengües

4.1. Llengües estrangeres

4.1.1. Organització de les llengües estrangeres a l'ESO

4.1.1.1 Primera llengua estrangera a l'ESO

En acabar l'ensenyament secundari, l'alumnat ha de poder comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat en llengua anglesa.

Pel que fa a la llengua oral, com que els alumnes ja han estudiat anglès a primària, poden participar des de l'inici de l'ESO en les comunicacions orals a classe.

4.1.1.2 Segona llengua estrangera a l'ESO

L'ensenyament-aprenentatge d'una segona llengua estrangera s'inicia a 2n d'ESO, curs en què l'alumnat pot escollir francès. L'opció de segona llengua estrangera constitueix un pla per a tota l'etapa de secundària obligatòria, i l'opció de l'alumne és per al conjunt de l'oferta. Atès aquest caràcter de continuïtat, el centre –d'acord amb l'avaluació inicial de l'alumne– ha d'informar i orientar els alumnes que consideri que poden seguir aquests estudis. Això inclou la possibilitat que, amb els criteris que el centre determini, un alumne s'incorpori a la segona llengua estrangera en un moment diferent de l'inici de la matèria. En casos excepcionals, i en vista de l'evolució acadèmica, si es considera més adient que un/a alumne/a que havia triat l'opció per la segona llengua estrangera cursi unes altres matèries optatives diferents, el director del centre en podrà autoritzar el canvi.

4.1.2. Organització de l'anglès al Batxillerat

Al batxillerat, tots els alumnes estudien llengua anglesa i és d'aquesta llengua estrangera que s'examinen a les Proves d'accés a la universitat. No hi ha segona llengua estrangera.

4.1.3. Metodologia

Atesa la necessitat de garantir un aprofitament màxim de les hores de contacte de l'alumne amb la llengua estrangera, aquesta ha de ser el vehicle principal de comunicació no sols durant el desenvolupament de les tasques d'aprenentatge sinó en qualsevol moment que requereixi una interacció de caire funcional dins l'aula. El centre ha de vetllar per la possibilitat de disposar de grups reduïts en una part de les hores comunes de llengua estrangera (hores de desdoblament, agrupaments flexibles...) que permeti programar tasques d'aprenentatge en aquesta part de l'horari lectiu que incideixen molt especialment en el desenvolupament de les competències d'expressió i interacció oral.

Quant a espais, el centre compta actualment amb aules d'informàtica per atendre l'alumnat.

En l'aprenentatge actiu d'un idioma és important el contacte directe, per tant, el departament de llengües estrangeres promourà xerrades, sortides, intercanvis, viatges culturals, concursos, jornades, estades lingüístiques, etc. que tinguin com a objectiu el foment i l'ús de la llengua estrangera, especialment amb nadius, i el contacte amb la seva cultura. En la projecció de pel·lícules i vídeos de tot el centre (incloses altres assignatures) s'intentarà, sempre que sigui possible, veure la versió original amb subtítols, afavorint alhora la comprensió oral de la llengua estrangera i la comprensió lectora. La utilització de diversitat de materials de consulta, documents de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i de la comunicació són eines bàsiques per a la realització d'activitats de qualsevol matèria curricular i especialment per al desenvolupament de competències lingüístiques i comunicatives en llengua estrangera. És per això que l'aprenentatge actiu d'idiomes ha de fomentar el desenvolupament d'activitats telemàtiques utilitzant els recursos que hi ha a les xarxes, creant blogs, xats, MOODLEs i altres entorns virtuals en què l'alumnat pugui estar en contacte més directe amb l'idioma.

4.1.4. Estades a l'estranger

El centre impulsa estades a l'estranger de manera que l'alumnat millori la competència lingüística de les llengües estrangeres ofertes, visqui necessitats de comunicació i interacció reals en el seu propi context, generi bones pràctiques i conegui i valori la riquesa històrica, lingüística i cultural d'altres indrets.

Des de 2018 s'ha promogut una estada amb famílies a Brighton destinada a alumnes de tercer d'ESO durant cinc dies amb assistència a classes a matí i visites culturals a la tarda. Les professores d'anglès de l'institut acompanyen els alumnes en aquesta estada.

5. Organització i gestió

5.1. Organització dels usos lingüístics

5.1.1. Llengua del centre

El centre segueix des de fa molt temps el criteri que la retolació, els cartells i la informació en general s'ha de fer en català, de manera que esdevingui un referent de l'ús de la llengua. Aquest acord és respectat per tothom (la qual cosa no és obstacle perquè, segons l'activitat, hi hagi algun tipus de cartell o comunicat en alguna altra llengua).

5.1.2. Documents de centre

Els documents de centre (PEC, PLC, NOF, PCC), amb els continguts i referents de la llengua catalana, són revisats i actualitzats periòdicament per l'equip directiu. Aquests documents han de ser presentats al claustre per tal de fer-ne la difusió necessària. I després que el consell escolar els aprovi seran publicat en la intranet del centre, a l'apartat de gestió de documentació. Cal insistir en la importància que el conjunt de la comunitat educativa els conegui, ja que és la manera més efectiva perquè la llengua catalana impregni la vida del centre.

5.1.3. Ús no sexista del llenguatge

Es vetlla perquè els documents del centre evitin l'ús d'un llenguatge sexista i androcèntric. Aquest és un tema que es treballa transversalment a les àrees del currículum (tutoria, llengües, filosofia, ciències socials...) perquè l'alumnat pugui superar qualsevol estereotip i sigui crític davant dels continguts de risc que denigren les persones per qualsevol perjudici. Dins de la mateixa línia, es promourà la prevenció de conductes abusives, sexistes i discriminatòries i es fomentarà la no agressivitat i el respecte en les relacions interpersonals.

5.1.4. Llengua de relació amb famílies

Per normativa, la llengua que s'utilitza en les comunicacions amb les famílies és la catalana. Però si es dona el cas que la família té dificultats per entendre-la es pot emprar una altra llengua que li faciliti la comprensió del missatge. L'acollida de les famílies novingudes passa per una bona comunicació, la qual cosa ha de facilitar la integració a la comunitat educativa. És per això que el centre aplica les mesures de traducció convenients en qualsevol situació que així ho requereixi.

5.1.5. Educació no formal

El centre ha de vetllar perquè els serveis d'educació no formal emprin el català com a llengua vehicular. Les activitats com tallers, xerrades,...es realitzen habitualment es català. El centre participa en el Pla de Dinàmica Educativa de Balaguer i en el Pla Comarcal de Dinàmica educativa.

5.2. Plurilingüisme al centre educatiu

5.2.1. Actituds lingüístiques

El centre educatiu té en compte la diversitat lingüística de l'alumnat i intenta afavorir-ne l'autoestima. Elabora programes específics sobre diversitat lingüística, interculturalitat i resolució de conflictes que es treballen habitualment a la sessió setmanal de tutoria (i que

tot el professorat ha de tenir en consideració). La coordinació pedagògica, la psicopedagoga del centre, els tècnics en integració social i la coordinació LICS, estableixen les pautes que seguiran els equips docents, que es treballaran a les aules, i que tindran en compte tots i cadascun dels membres del claustre de professors.

5.2.2. Mediació lingüística (traducció i facilitació)

L'acollida de les famílies nouvingudes passa per una bona comunicació, la qual cosa ha de facilitar la integració a la comunitat educativa. És per això que el centre aplica les mesures de traducció convenientes en qualsevol situació que així ho requereixi.

5.3.1. El pla de formació de centre en temes lingüístics

En temes lingüístics, i considerant els objectius de millora del centre, el pla de formació de centre promou activitats de formació per tal de donar cohesió al treball en equip dels docents, d'acord amb les necessitats que es detecten. El gestor del pla de formació de centre o la junta directiva s'encarregarà d'observar les mancances i recollir les peticions que puguin fer-li arribar els membres dels equips docents i els departaments. L'assessorament pot ser dut a terme per l'ICE o el CRP, com a entitats col·laboradores.

5.4. Organització de la programació curricular

5.4.1. Coordinació cicles i nivells

El centre, amb el suport del Departament d'Ensenyament, afavorirà la coordinació entre els projectes educatius dels centres d'educació primària i els d'educació secundària obligatòria, a fi que el pas de l'alumnat d'una etapa a l'altra sigui una continuïtat positiva. La coordinació cal que es doni entre totes les llengües curriculars (català/castellà/llengua estrangera) i que impliqui el professorat de nivells diferents. Això implica reunions d'equip docent i una bona anàlisi de la situació lingüística de l'alumnat del centre.

5.4.2. Estructures lingüístiques comunes

En el tractament de les estructures lingüístiques comunes s'ha de vetllar per l'assoliment dels objectius de l'aprenentatge de totes les llengües curriculars i tenir en compte els principis bàsics metodològics, de manera que no es repeteixin ni s'anticipin continguts en el procés d'ensenyament-aprenentatge i s'atengui l'especificitat d'aquests continguts.

5.4.3. Projectes d'innovació

D'acord amb l'article 84 de la Llei d'educació, les iniciatives que desenvolupen els centres en l'àmbit de la innovació pedagògica han d'estimular la capacitat d'aprenentatge, les habilitats i potencialitats personals, l'èxit escolar de tots els alumnes, la millora de

l'activitat educativa i el desenvolupament del projecte educatiu dels centres. El Departament d'Educació publica anualment una convocatòria per a la selecció de projectes d'innovació educativa. La participació en la convocatòria comporta el compromís del centre d'implantar el projecte durant un mínim de tres cursos escolars. La coordinació general dels projectes d'innovació educativa correspon al cap d'estudis. Cal que hi hagi una difusió important dels projectes i que des de l'equip directiu s'engresqui tot el professorat per tal que s'impliqui en el centre, i treballi per al centre. Així doncs, cal que hi hagi bona predisposició i que els projectes d'innovació educativa siguin interessants, tant per a qui els desenvolupa com per a qui els coordina.

5.5. Les llengües com a font documental al batxillerat

Una de les competències bàsiques del batxillerat és la de recerca. Competència que els alumnes han d'anar assolint progressivament al llarg de tot el batxillerat.

A més, el batxillerat és, en bona mesura, una preparació per a la vida acadèmica de més alt nivell: la universitat. Han de fer el possible per a fer-les servir, per tant, de forma fluida en els seus treballs, tant per escrit com oralment. El professorat, per això, ha d'intentar introduir les fonts documentals de tipus científic en la llengua en què van ser creades, per tal de fomentar aquesta naturalitat en el seu ús, cosa que els serà imprescindible en els estudis superiors. Aquestes fonts documentals poden ser tant textos d'assaig i científics com qualssevol tipus de documents audiovisuals –documentals, pel·lícules, etc.– , així com webs i altres fonts d' internet.

6. Biblioteca escolar

La biblioteca és un espai de recursos on hi ha informació en diferents suports a l'abast de l'alumnat, del professorat i de la comunitat educativa, prioritzar el seu ús com a espai d'aprenentatge en el desenvolupament de les diferents àrees curriculars, per tal que l'alumnat es formi com a persona autònoma, crítica i constructora del seu propi coneixement a través de la cerca, la investigació i el treball en diferents fonts d'informació, també és el lloc adient per promoure l'hàbit lector. Pel que fa a la llengua, la majoria dels documents estan escrits en català, però també s'ha tingut en compte d'incorporar documents escrits en altres llengües del currículum i en les llengües dels alumnes immigrants. Quant a les activitats de foment de la lectura i d'accés i ús de la informació, el centre en fa una planificació anual. Les funcions de la biblioteca són organitzar i gestionar la informació i fons documental, impulsar la lectura, facilitar l'adquisició de les competències en l'ús de la informació, proveir de serveis i recursos per a l'aprenentatge a la comunitat educativa i col·laborar amb les entitats de l'entorn. Es fan visites informatives d'ús de la biblioteca municipal de Balaguer especialment en els cursos

de 1r d'ESO perquè molts alumnes venen de pobles i d'aquesta manera saben els recursos i les possibilitats que els ofereix.

7. Projecció del centre

7.1. Pàgina web del centre

El centre té una pàgina web www.almata.cat en llengua catalana (excepte els escrits que corresponen a activitats fetes en altres llengües curriculars), que permet la comunicació entre tota la comunitat educativa. Hi ha informació per a l'alumnat i les seves famílies: sobre els estudis que es fan al centre, les seves característiques, la programació de sortides, les activitats extraescolars, la participació en projectes, els premis obtinguts, etc.

BASES LEGALS

Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació

DECRET 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

Estatut d'autonomia de Catalunya (Text consolidat). Quarta edició, desembre de 2012. Parlament de Catalunya.

Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Organització i gestió 2013- 2014. Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament.

Currículum educació secundària obligatòria. Generalitat de Catalunya.

Currículum batxillerat. Generalitat de Catalunya